

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 18.01.2006
KOM(2006) 15 galīgais

2006/0005 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību

[SEK(2006) 66]

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1) PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- **Priekšlikuma pamatojums un mērķi**

No 1998. gada līdz 2004. gadam Eiropā ir notikuši vairāk nekā 100 lieli plūdi, ieskaitot katastrofālos plūdus pie Donavas un Elbas 2002. gadā. Šie plūdi izraisīja ap 700 nāves gadījumu, piespieda apmēram pusmiljonu cilvēku mainīt dzīvesvietu un radīja vismaz 25 miljardus euro lielus zaudējumus. Plūdi Austrijā, Bulgārijā, Francijā, Rumānijā, Vācijā un citur 2005. gada vasarā šos skaitļus ievērojami palielināja.

Vērtības, ko var apdraudēt plūdi, ir milzīgas; te ieskaitāma privātā apbūve, transporta un komunālo pakalpojumu infrastruktūra, tirdzniecības un rūpnieciskie uzņēmumi un lauksaimniecības zemes. Piemēram, vairāk nekā 10 miljoni cilvēku dzīvo spēcīgu plūdu apdraudētā zonā ap Reinu, un iespējamie zaudējumi no plūdiem kopumā veido 165 miljardus euro. Kopējā to ekonomisko vērtību summa, kas atrodas 500 m zonā gar Eiropas krasta līniju, ieskaitot pludmales, lauksaimniecības zemes un ražošanas ēkas, naudas izteiksmē patlaban ir novērtēta no 500 līdz 1000 miljardiem euro¹. Papildus ekonomiskajiem un sociālajiem zaudējumiem plūdiem var būt smagas sekas vides aizsardzības jomā, piemēram, gadījumos, kad tiek appludinātas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas vai ražotnes, kur atrodas liels daudzums toksisku ķīmisko vielu. Tāpat plūdi var iznīcināt mitrāju zonas un samazināt bioloģisko daudzveidību.

Divas tendences norāda uz paaugstinātu plūdu risku un lielākiem ekonomiskiem zaudējumiem plūdu dēļ Eiropā. Pirmkārt, plūdu apjoms un biežums nākotnē, visticamāk, palielināsies klimata pārmaiņu, nepareizas upju apsaimniekošanas un plūdu riska zonās veiktās būvniecības dēļ. Otrkārt, palielinoties to cilvēku skaitam, kuri apdzīvo riska zonas, un ekonomiskajām vērtībām, kas izvietotas šajās zonās, ievērojami palielinās arī šo zonu jutīgums.

Šīs direktīvas mērķis ir samazināt un pārvaldīt ar plūdiem saistītos cilvēka veselības, vides, infrastruktūras un īpašuma apdraudējumus.

- **Vispārīgais konteksts**

Plūdi ir dabas parādība, kas nav novēršama. Tomēr cilvēka darbība ietekmē plūdu rašanās varbūtību un plūdu negatīvās sekas. Ņemot vērā to, ka lielākā daļa upju baseinu Eiropā atrodas vairākās valstīs, Kopienas līmenī saskaņota darbība dos nozīmīgu uzlabojumu un uzlabos vispārējo pretplūdu aizsardzības līmeni. Zinot, kāds ir iespējamais cilvēku dzīvības, ekonomisko vērtību un vides apdraudējums, Eiropas virzība uz ilgtspējīgu attīstību var tikt būtiski apdraudēta, ja netiks veikti piemēroti pasākumi.

Kopienā ir tradicionāli vides tiesību akti ūdens kvalitātes jomā, tomēr jautājums par

¹ EUrosion: <http://www.euroasion.org>

plūdiem un klimata pārmaiņu ietekmi uz plūdu risku līdz šim vēl nav skarts. Ūdens pamatdirektīva 2000/60/EK² (WFD) ievieša pārrobežu sadarbības principu upes baseina mērogā, lai panāktu labu visa veida ūdeņu kvalitāti, tomēr tajā nav noteikts plūdu riska pārvaldības mērķis.

Komisijas paziņojumā par plūdu riska pārvaldību³ ir dota analīze un ieteikta saskaņota ES rīcība. Šis priekšlikums ir viens no saskaņotās rīcības komponentiem.

- **Pašreizējie noteikumi priekšlikuma jomā**

Saistībā ar priekšlikumu nav spēkā esošu noteikumu.

- **Atbilstība pārējiem Eiropas Savienības politikas virzieniem un mērķiem**

Eiropas pētniecības politika kopš astoņdesmito gadu sākuma, izmantojot secīgas pamatprogrammas, ir atbalstījusi plūdu riska pārvaldības dažādu komponentu pētījumus. Sestā pamatprogramma atbalsta vislielāko ES plūdu pētniecības projektu — "FLOODsite"⁴, kas izstrādā integrētas plūdu riska analīzes un pārvaldības metodes. Sagatavotā septītā pamatprogramma turpinās atbalstīt pētījumus plūdu riska un pārvaldības jomā.

Eiropas reģionālā politika ir finansējusi investīcijas, kurās iekļauti ar plūdiem saistīti pasākumi (strukturālie fondi un Kohēzijas fonds). Solidaritātes fonds piedāvā īpašu finanšu instrumentu ārkārtas pasākumiem katastrofas gadījumā. Sagatavotajos 2007.–2013. gada Kohēzijas politikas noteikumos ar plūdiem saistītie pasākumi ir iekļauti risku novēršanas pasākumos.

Pārskatītā kopējā lauksaimniecības politika labvēlīgi ietekmēs pretplūdu aizsardzības stāvokli, izmantojot nošķiršanas un savstarpējas atbilstības mehānismus. Lauku attīstības regulā⁵, kas pieņemta 2005. gadā, to pasākumu vidū, kurus paredzēts atbalstīt, ir plūdu novēršanas pasākumi (sagatavošana un plānošana, kā arī operatīvie pasākumi).

2) APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozāres un vispārīgs respondentu raksturojums

Pēc 2002. gada plūdiem Komisija, dalībvalstis, kandidātvalstis un citas iesaistītās puses uzsāka sagatavot tehnisku dokumentu par paraugpraksi, dokuments tika pabeigts 2003. gadā. Pēc 2004. gada paziņojuma par plūdu riska pārvaldību un pozitīviem Padomes secinājumiem 2004. gada oktobrī, ar ko Komisijai lūdz iesniegt atbilstošu

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000.).

³ KOM(2004)472 galīgais, 12.07.2004.

⁴ <http://www.floodsite.net>

⁵ Padomes 2005. gada 20. septembra Regula (EK) Nr. 1689/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (OV L277, 21.10.2005.).

priekšlikumu, Komisija sasauca Ekspertu konsultatīvo padomi, kurā pulcējās dalībvalstu eksperti, Eiropas līmeņa centrālās organizācijas, rūpniecības nozares pārstāvji, nevalstiskās organizācijas, zinātnieki, kas iesaistīti lielākajos pētniecības projektos, un citas ieinteresētās personas. Apspriežu kodolu veido trīs 2005. gadā notikušās Ekspertu konsultatīvās padomes sanāksmes, papildus notika arī apspriešanās internetā.

Atbilžu kopsavilkums un tas, kā šīs atbildes tika ņemtas vērā

Konstatēja, ka tiek plaši atbalstīta piedāvātā pieeja rīcības programmas darbības diapazonam, koordinācija upju baseinu mērogā un iekļaujamie pamatelementi. Tika saņemti vērtīgi ieteikumi darbības diapazona ziņā (izvairīties no ieguldījumiem zonās, kurās plūdu risks ir neliels, izmantojot sākotnēju riska novērtējumu), ieteikumi izvairīties no ieguldījumu dubultošanas, izmantojot esošos plūdu riska pārvaldības plānus, un ieteikumi par plūdu riska karšu un plūdu riska plānu veidošanu.

Sīkāka informācija par apspriedēm iekļauta pievienotajā Ietekmes novērtējumā (SEK(2006)66, 18.01.2006). Apspriežu gaitā sagatavotie un apspriestie dokumenti, kā arī internetā sniegto atsauksmju rezultāti ir atrodami

http://europa.eu.int/comm/environment/water/flood_risk/index.htm

• **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Zinātnes nozares un pieredzes jomas

Ar dalībvalstu ekspertiem, ieinteresētajām personām un konsorcijs dalībniekiem, kas darbojas lielākajos ar plūdiem saistītajos projektos, apspriedās Ekspertu konsultatīvajā padomē. Tika iesaistīti visu attiecīgo nozaru pārstāvji — no hidroloģijas un ģeoloģijas līdz vietēja līmeņa un reģionālajām iestādēm un apdrošināšanas jomas pārstāvjiem.

Izmantotās metodes

No 2003. gada līdz 2005. gadam notika vairākas sanāksmes.

Galvenās organizācijas un eksperti, no kuriem pieprasīja atzinumus

Visu dalībvalstu, kandidātvalstu un EBTA valstu eksperti; Starptautiskās Upju aizsardzības komisijas, attiecīgās ieinteresētās personas Eiropā, Eiropas organizācijas un nevalstiskās organizācijas; pilns saraksts atrodams Ietekmes novērtējumā.

Saņemto un izmantoto atzinumu kopsavilkums

Visi atzinumu sniedzēji atzina un pieņēma, ka eksistē potenciāls risks un ka sekas var būt neatgriezeniskas. Tika panākta vienošanās arī par to, ka rīcība Kopienas mērogā dos ievērojamu uzlabojumu.

Ir pieņemts, ka plūdus nav iespējams pilnībā novērst, tomēr ir iespējams samazināt cilvēka dzīvības, vides un ekonomisko vērtību apdraudējumu. Tika sasniegta vienprātība jautājumā par nepieciešamību īstenot rīcību Kopienas mērogā, tomēr uzsverot, ka nepieciešama elastīga pieeja, ņemot vērā jau paveikto gan valsts, gan vietējā mērogā. Turklāt apspriešanās gaitā tika saņemts ievērojams atbalsts

pakāpeniskai pieejai, sākot ar sākotnēju plūdu riska novērtējumu un tad, kur nepieciešams, turpinot veikt plūdu riska kartēšanu un plūdu riska pārvaldības plānu ieviešanu.

Kopumā atzinumi nepārprotami vēsta, ka plūdu riska pārvaldības problēmas risināšanai nepieciešama rīcība Eiropas, dalībvalstu un reģionālā/upju baseinu mērogā.

Ekspertu atzinumu publiskošanai izmantotie līdzekļi

Dokumenti par paraugpraksi, kā arī internetā sniegto atsauksmju rezultāti ir pieejami Komisijas tīmekļa vietnē.

3) PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

• Ierosinātās rīcības kopsavilkums

Ierosinātās direktīvas mērķis ir samazināt un pārvaldīt apdraudējumus, ko plūdi rada cilvēka veselībai, videi, infrastruktūrai un īpašumiem. Tā paredzēs plūdu kartēšanu visos apvidos ar paaugstinātu plūdu risku, koordināciju kopīgos upju baseinos un plūdu riska pārvaldības plānu izstrādāšanu, plaši iesaistot sabiedrību. Tā kā ES robežās novērojama ļoti liela ģeogrāfiska, hidroloģiska un apdzīvotības struktūras daudzveidība, ierosinātā direktīva paredz ievērojamu elastīgumu, dodot dalībvalstīm iespēju noteikt nepieciešamo aizsardzības līmeni, pasākumus, kas jāveic, lai sasniegtu šo aizsardzības līmeni, un grafiku, kādā tiek ieviesti plūdu riska pārvaldības plāni.

Ierosinātā direktīva un pasākumi, kas nepieciešami tās ieviešanai, ir cieši saistīti ar Ūdens pamatdirektīvu. Komisija iesaka pilnībā saskaņot direktīvu organizatoriskos un institucionālos aspektus, kā arī ieviešanas grafiku, pamatojoties uz upju baseinu apgabaliem, kompetentajām iestādēm un komiteju, kas izveidotas, pamatojoties uz Ūdens pamatdirektīvu. Grafiks ir pilnīgi saskaņots⁶, kas arī nodrošina koordinēšanu sabiedrisko konsultāciju jomā. Turklāt dalībvalstu ziņošanas kārtība Komisijai ir pilnībā saskaņota, un dalībvalstis plūdu riska pārvaldības plānus var integrēt upju baseinu apsaimniekošanas plānos. Tas nozīmē, ka daži aspekti, ko nosaka Ūdens pamatdirektīva, jo īpaši tie, kas attiecas uz šīs direktīvas 4., 11. un 13. pantu, ietekmēs plūdu riska karšu un pārvaldības plānu saturu.

• Juridiskais pamats

EK Līguma 175. panta 1. punkts ir attiecīgais tiesiskais pamatojums, kas ir saskaņā arī ar citiem līdzīgiem dokumentiem par riska novēršanu un upju baseinu pārvaldību, konkrēti Seveso direktīva (96/82/EK) un Ūdens pamatdirektīva (2000/60/EK).

• Subsidiaritātes princips

Subsidiaritātes principu piemēro, ciktāl priekšlikums nav Kopienas ekskluzīvā kompetencē.

⁶ Visi Ūdens pamatdirektīvas beigu termiņi attiecas uz 22. decembri — datumu, kad tā stājusies spēkā.

Priekšlikuma mērķus dalībvalstis katra atsevišķi nevar sasniegt tālāk uzskaitīto iemeslu dēļ.

Upes un reģionālās jūras nav ietvertas esošajās ģeopolitiskajās robežās, lielākā daļa upju baseinu un piekrastes zonu atrodas vairākās valstīs. Šo iemeslu dēļ ierobežota valsts mēroga pieceja plūdu riska pārvaldībai nav īstenojama ne tehniski, ne ekonomiski.

Ja dalībvalstis darbosies atsevišķi, rezultāts var būt dažādas un pat pretrunīgas pieejas, ne tikai aizkavējot plūdu riska problēmu risināšanu, bet arī ierobežotos resursus izmantojot nepiemērotā veidā.

Priekšlikumā paredzēts izveidot vienotu struktūru kopējo uzdevumu risināšanai, kā arī pieņemt vienotu pieeju plūdu riska pārvaldībai. Koordinēta plānošana un rīcība upju baseinu un apakšbaseinu mērogā nodrošinās visu iesaistīto partneru interešu ievērošanu, kā arī vislabāko iespējamo resursu izmantošanu. Šāda sadarbība starp valstīm jau ir uzsākta Starptautisko Upju komisiju aizbildniecībā, piemēram, Donavas, Oderas, Elbas, Reinas, Māsas/Mēzas un Šeldas/Esko baseinā. Detalizēti pretplūdu aizsardzības mērķi, pasākumi, kas vislabāk piemēroti mērķu sasniegšanai, un izpildes termiņi ES mērogā definēti netiks.

Tāpēc priekšlikums ir saskaņā ar subsidiaritātes principu.

- **Proporcionalitātes princips**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam šādu iemeslu dēļ.

Ņemot vērā jaunāko pieredzi attiecībā uz plūdu nodarītajiem zaudējumiem privātīpašumam, infrastruktūrai, ražotnēm un videi, potenciālie postījumi nākotnē, ja nekas netiks darīts, ievērojami pārsniegs izmaksas, piemēram, par plūdu kartēšanu, plūdu prognozēšanas un agrās brīdināšanas sistēmām, kā tas norādīts Ietekmes novērtējumā. Tajā pašā laikā upju baseinos un apakšbaseinos, kā arī reģionos, kuros nav būtiska plūdu riska, var nepiemērot pasākumus, kas noteikti šajā direktīvā; tas pats attiecas uz upju baseiniem, apakšbaseiniem un reģioniem, kur pasākumi jau ir veikti saskaņā ar noteikumiem par plūdu kartēšanu un/vai plūdu riska pārvaldības plāniem. Lēmums par to, vai jēdziens „būtisks risks” ir piemērojams, atkarīgs no vietējiem un reģionāliem apstākļiem, un, neņemot vērā koordinācijas principu upju baseinu un apakšbaseinu mērogā, netiks pieņemts Kopienas līmenī.

- **Juridisko instrumentu izvēle**

Ierosinātie juridiskie instrumenti: direktīva.

Citi instrumenti nebūtu piemēroti šādu iemeslu dēļ.

Regula paredzētu, ka Kopiena, izmantojot Kopienas tiesību aktus, pieņem lēmumus par pretplūdu aizsardzības līmeni, pasākumiem un izpildes termiņiem visos reģionos, tā ir pieceja, kas atzīta par neizpildāmu gan politiski, gan tehniski. Ņemot vērā pašlaik izstrādātos tehniskos dokumentus un vadlīnijas par paraugpraksi, ir skaidrs, ka ieteikumi nenodrošinās nepieciešamo koordināciju pāri administratīvajām un politiskajām robežām. Direktīva nodrošinās novērtēšanai un lēmumu pieņemšanas principiem un struktūrām nepieciešamos reglamentējošos noteikumus, subsidiaritātes

ziņā atstājot pamatelementus — aizsardzības pakāpi, pasākumu un izpildes termiņu izvēli un komplektēšanu.

4) IETEKME UZ BUDŽETU

Lai gan vides politikas ieviešana un finansēšana parasti ir dalībvalstu tiesības un pienākums (EK Līguma 175. pants 4. punkts), Kopienai ir dažādi finansēšanas mehānismi, ko var izmantot pretplūdu aizsardzības veicināšanai, piemēram, pētniecības politikas, kohēzijas politikas un lauksaimniecības (lauku attīstības) politikas jomā. Ar plūdiem saistītās iniciatīvas un pasākumi ir starp atbalstāmajiem nosauktajās politikas jomās gan pašreiz spēkā esošajā likumdošanā, gan priekšlikumā 2007.–2013. gadam. Tomēr šim priekšlikumam nebūs lielāka finansiālā ietekme nekā jau Komisijas pieņemtajiem priekšlikumiem.

5) PAPILDU INFORMĀCIJA

- **Vienkāršošana**

Priekšlikums nodrošina administratīvo procedūru vienkāršošanu gan sabiedriskajām institūcijām (Kopienas vai valsts līmeņa), gan privātajām pusēm, galvenokārt attiecoties uz saskaņošanu un koordinēšanu ar Ūdens pamatdirektīvu.

Plūdu riska pārvaldība un ūdens kvalitātes pārvaldība ir integrētās upes baseinu apsaimniekošanas daļas. Te iekļauti tie paši upju baseini un reģioni, tās pašas vietējās pašvaldības un iesaistītās grupas. Līdz ar to ir cieša saistība starp pašlaik īstenojamiem Ūdens pamatdirektīvas noteiktajiem pasākumiem ūdens kvalitātes pārvaldības jomā un šajā priekšlikumā paredzētajiem pasākumiem plūdu riska pārvaldībai. Komisija izteikusi atzinumu, ka Ūdens pamatdirektīvas ieviešanas cikls un šajā priekšlikumā paredzētais cikls ir jāsaskaņo un jāintegrē attiecībā uz upju baseinu apgabaliem, kompetentajām iestādēm, ieviešanas un pārskatīšanas grafikiem, ziņošanas mehānismiem, komiteju un sabiedrības iesaistīšanu.

Privātpersonas tiks pilnībā iesaistītas, plānošanas procesā iesaistot sabiedrību, un tās gūs labumu no sinerģijas.

- **Pārskatīšanas, grozīšanas un termiņa beigu klauzula**

Priekšlikumā nav pārskatīšanas klauzulas.

- **Atbilstības tabula**

Dalībvalstīm jāpaziņo Komisijai to valsts tiesību aktu teksts, ar kuriem transponē šo direktīvu, kā arī jāiesniedz minēto noteikumu un šīs direktīvas atbilstības tabula.

- **Eiropas Ekonomikas zona**

Priekšlikums attiecas uz EEZ, tāpēc tā darbība jāattiecina uz Eiropas Ekonomikas zonu.

- **Sīkāks priekšlikuma izskaidrojums**

1. pants (priekšmets): ierosinātās direktīvas mērķis ir samazināt ar plūdiem saistīto

cilvēka veselības, vides un saimnieciskās darbības apdraudējumu. Tā piemērojama visā Kopienas teritorijā, un tādējādi ir piemērojama plūdu riska pārvaldībai gan upēs, gan piekrastes zonās.

2. pants (definīcijas): papildus Ūdens pamatdirektīvas definīcijām tiek definēti termini „plūdi” un „plūdu risks”.

3. pants (koordinācija upju baseinu apgabalos) pārņem pieeju, kura definēta Ūdens pamatdirektīvas 3. pantā, jo īpaši to, kas attiecas uz upju baseinu apgabalu noteikšanu par pārvaldības vienībām un kompetentajām iestādēm, kas noteiktas Ūdens pamatdirektīvā. Papildus upju baseiniem un apakšbaseiniem, kas iekļauti šajos upju baseinu apgabalos, visi krasta līnijas posmi arī ir ieskaitīti attiecīgajos upju baseinu apgabalos un tādējādi aptverti.

II, III un IV nodaļā uzskatāmi izklāstīta pakāpeniska pieeja, kur ietilpst

- potenciāli būtiska plūdu riska zonu noteikšana (II nodaļa, 4., 5., un 6. pants),
- plūdu riska karšu sagatavošana zonām ar potenciāli būtisku plūdu risku (III nodaļa, 7. un 8. pants, pielikums),
- plūdu riska pārvaldības plānu izstrāde un ieviešana jutīgajiem upju baseiniem un krasta zonām, kā arī upju baseinu apgabalu pārvaldības plānu koordinācijas mehānismi (IV nodaļa, 9., 10., 11. un 12. pants).

Izpildes grafīki III un VI nodaļā ir pilnīgi saskaņoti ar Ūdens pamatdirektīvas ieviešanas grafīkiem, ieskaitot 6 gadu intervālus pārskatīšanai, ir nodrošināta koordinācija ar Ūdens pamatdirektīvas procesiem un upju baseinu apgabalu raksturošanas cikliem (ar plūdu risku kartēšanu) un upju baseinu apsaimniekošanas plāniem (ar plūdu riska pārvaldības plāniem). Turklāt ieteikts dalībvalstīm plūdu riska pārvaldības plānu integrēt upes baseina apsaimniekošanas plānā, ko paredz Ūdens pamatdirektīva.

14. pants (sabiedrības informēšana un iesaistīšana) paredz prasību sabiedrības iesaistīšanai plūdu riska pārvaldības plānu izstrādē un to pārskatīšanā. Arī šis process ir jāsaskaņo ar Ūdens pamatdirektīvu.

15. un 16. pants (tehniskie pielāgojumi un komiteja) paredz iespējamus tehniskos pielāgojumus, kas nepieciešami atsevišķu pantu un pielikumu ieviešanai, kā arī datu, tai skaitā statistisko un kartogrāfisko datu, pārneses un apstrādes tehnisko formātu. Komiteja, kas nodibināta saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvu, tiek iesaistīta arī šajā direktīvā.

17. pants (ziņojumi) paredz nepieciešamos noteikumus par ziņojumiem. Šo ziņojumu un Komisijas ziņojuma par ierosinātās direktīvas ieviešanu (18. pants) iesniegšanas laiks arī ir saskaņots ar Ūdens pamatdirektīvas izpildes grafīku.

19., 20. un 21. pants ir par transponēšanu, stāšanos spēkā un par adresātiem.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu⁷,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁸,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁹,

saskaņā ar Līguma 251. pantā paredzēto procedūru¹⁰,

tā kā:

- (1) Plūdi var radīt cilvēku upurus, piespiest cilvēkus mainīt dzīvesvietu, būtiski apdraudēt ekonomikas attīstību un traucēt saimnieciskajai darbībai Kopienā.
- (2) Plūdi ir dabas parādība, kas nav novēršama. Tomēr cilvēka rīcība ietekmē plūdu rašanās varbūtību un plūdu negatīvās sekas.
- (3) Ar plūdiem saistīto cilvēka veselības, vides un infrastruktūras apdraudējumu ir iespējams un vēlams samazināt, tomēr, lai šādi pasākumi būtu efektīvi, plūdu radīto postījumu samazināšanas pasākumi jākoordinē upes baseina mērogā.
- (4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvā 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā¹¹, paredzēts katram upes baseinam izstrādāt integrētu apsaimniekošanas plānu, lai sasniegtu labu ekoloģisko stāvokli un ūdens ķīmisko sastāvu, un tas veicinās plūdu ietekmes mazināšanu. Tomēr plūdu riska samazināšana nav viens no minētās direktīvas galvenajiem mērķiem, tajā nav ņemts vērā arī nākotnē iespējamais klimata pārmaiņu izraisītais apdraudējums.

⁷ OV C [...], [...], [...] lpp.

⁸ OV C [...], [...], [...] lpp.

⁹ OV C [...], [...], [...] lpp.

¹⁰ OV C [...], [...], [...] lpp.

¹¹ OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp. Direktīva grozīta ar Lēmumu Nr. 2455/2001/EK (OV L 331, 15.12.2001., 1. lpp.).

- (5) Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Plūdu riska pārvaldība: plūdu novēršana, mazināšana un pretplūdu aizsardzība”¹², kurā izklāstīta pieeja un analizēts plūdu risks Kopienas mērogā, teikts, ka saskaņota un koordinēta rīcība Kopienas mērogā dos ievērojamu pievienoto vērtību un uzlabos vispārējo pretplūdu aizsardzības līmeni.
- (6) Piemērojot Padomes 2001. gada 23. oktobra Lēmumu 2001/792/EK, ar ko izveido Kopienas mehānismu pastiprinātas sadarbības veicināšanai civilās palīdzības interveņu jomā¹³, mobilizē palīdzību un atbalstu no dalībvalstīm dabas katastrofu, arī plūdu, gadījumā. Civilās aizsardzības sistēma var nodrošināt pietiekamu palīdzību apdraudētajiem iedzīvotājiem un uzlabot sagatavotību un elastīgumu, tomēr tā nerisina jautājumus par plūdu galvenajiem iemesliem.
- (7) Padomes 2002. gada 11. novembra Regula (EK) Nr. 2012/2002, ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu¹⁴, dod iespēju saņemt drīzu finansiālu palīdzību dabas katastrofu gadījumā, lai palīdzētu katastrofas skartajiem cilvēkiem, reģioniem un valstīm atgūt iespējami normālus dzīves apstākļus, bet šādu palīdzību var saņemt tikai tad, kad ārkārtas situācija jau ir iestājusies.
- (8) Kopienā novērojami dažādu veidu plūdi, tai skaitā upju pārplūšana, lietusgāzu izraisīti plūdi, pilsētu applūšana, kanalizācijas pārplūšana un piekrastes zonas applūšana. Plūdu nodarītie postījumi dažādās Kopienas valstīs un reģionos ir dažādi. Tāpēc mērķi plūdu riska pārvaldībai jānosaka, ievērojot reģionālos un vietējos apstākļus.
- (9) Noteiktās vietās Kopienā plūdu risks ir uzskatāms par nenozīmīgu, piemēram, mazapdzīvotos vai neapdzīvotos apgabalos vai apgabalos, kuros saimnieciskā darbība ir ierobežota vai kuru ekoloģiskā vērtība ir neliela. Lai katrā atsevišķā gadījumā noteiktu plūdu risku un to, vai ir nepieciešama turpmāka rīcība, upes baseina apgabalu mērogā jāveic sākotnējs katra upes baseina, apakšbaseina un ar tiem saistītās piekrastes zonas novērtējums.
- (10) Lai iegūtu noderīgu informācijas rīku, kā arī būtisku pamatinformāciju prioritāšu noteikšanai un turpmākai tehnisku, finansiālu un politisku lēmumu pieņemšanai, ir jānodrošina plūdu karšu un indikatīvo plūdu postījumu karšu sagatavošana, tajās atzīmējot zonas ar dažādu plūdu riska līmeni.
- (11) Lai konkrētajā zonā izvairītos no plūdiem un lai samazinātu to negatīvās sekas, ir lietderīgi izstrādāt plūdu riska pārvaldības plānus. Plūdu cēloņi un sekas dažādos Kopienas reģionos un valstīs ir dažādi. Tāpēc plūdu riska pārvaldības plānos tiks ņemti vērā konkrētā upes baseina, apakšbaseina vai piekrastes joslas ģeogrāfiskie, hidroloģiskie un citi apstākļi, piedāvājot piemērotus risinājumus saskaņā ar upes baseinam, apakšbaseinam vai piekrastes joslai atbilstīgajām vajadzībām un prioritātēm un vienlaikus nodrošinot koordināciju upes baseina apgabalu mērogā.
- (12) Vienam no plūdu riska pārvaldības plāna pamatelementiem jābūt plūdu riska pārvaldības ciklam, kurā ietilpst plūdu novēršana, pretplūdu aizsardzība, sagatavotība

¹² KOM(2004)472 galīgais, 12.7.2004.

¹³ OV L 297, 15.11.2001., 7. lpp.

¹⁴ OV L 311, 14.11.2002., 3. lpp.

plūdiem, rīcība ārkārtas situācijā un plūdu seku novēršana, pārsvarā koncentrējoties uz plūdu novēršanu, pretplūdu aizsardzību un sagatavotību plūdiem.

- (13) Lai izvairītos no darbu dublēšanās, dalībvalstīm šīs direktīvas prasību izpildē jāizmanto esošās plūdu riska kartes un plūdu riska pārvaldības plāni.
- (14) Direktīvā 2000/60/EK paredzēto upes baseina apsaimniekošanas plānu un šajā direktīvā paredzēto plūdu riska pārvaldības plānu izstrāde ir integrētās upju baseinu apsaimniekošanas pasākumi; tāpēc to gaitā jāizmanto abpusējais sinerģijas potenciāls. Lai nodrošinātu saprātīgu un efektīvu resursu izmantošanu, šīs direktīvas ieviešanai jābūt saskaņotai ar Direktīvu 2000/60/EK.
- (15) Gadījumiem, kad ūdenstilpes tiek izmantotas daudzfunkcionāliem mērķiem dažādās ilgtspējīgās cilvēka darbības (piemēram, plūdu riska pārvaldībā, ekoloģisku mērķu īstenošanā, iekšzemes kuģošanā vai hidroelektroenerģijas ražošanā) un kad šīs darbības ietekmē ūdenstilpes, Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punktā paredzēts skaidrs un pārskatāms process rīcībai attiecībā uz šādiem izmantojumiem un ietekmi, ieskaitot iespējamus izņēmumus „laba stāvokļa” un/vai „pasliktināšanās novēršanas” mērķu sasniegšanas gaitā.
- (16) Šīs direktīvas īstenošanai nepieciešamie pasākumi jāpieņem saskaņā ar Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumu 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto pilnvaru īstenošanas kārtību¹⁵.
- (17) Šajā direktīvā ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā noteiktās pamattiesības un principi. Jo īpaši tai jāveicina augsta līmeņa vides aizsardzības integrēšana Kopienas politikā saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principu, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantā.
- (18) Tā kā īstenojamās rīcības mērķus nevar veiksmīgi sasniegt tikai atsevišķās dalībvalstīs, un tāpēc šīs rīcības mēroga un rezultāta dēļ tie ir veiksmīgāk sasniedzami Kopienas līmenī, Kopiena var paredzēt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas noteikts minētajā pantā, šī direktīva paredz tikai to, kas ir nepieciešams šādu mērķu sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Ar šo direktīvu izveido sistēmu ar plūdiem saistītā cilvēku veselības, vides un saimnieciskās darbības apdraudējuma mazināšanai Kopienā.

¹⁵ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

2. pants

Šajā direktīvā papildus Direktīvas 2000/60/EK 2. pantā noteiktajām definīcijām terminiem „upe”, „upes baseins”, „apakšbaseins” un „upes baseina apgabals” piemēro šādas definīcijas.

1. „Plūdi” ir sauszemes, kas parasti nav klāta ar ūdeni, īslaicīga applūšana.
2. „Plūdu risks” ir noteiktas smaguma pakāpes plūdu rašanās varbūtība kopā ar iespējamo šādu plūdu kaitējumu cilvēka veselībai, videi un saimnieciskajai darbībai.

3. pants

Šīs direktīvas īstenošanai dalībvalstis izmanto pasākumus, kas paredzēti Direktīvas 2000/60/EK 3. panta 1., 2., 3. un 6. punktā.

II nodaļa

Sākotnējais plūdu riska novērtējums

3. pants

1. Dalībvalstis visiem upes baseina apgabaliem vai valstī ietilpstošām starptautisku upes baseina apgabalu daļām veic sākotnēju plūdu riska novērtējumu saskaņā ar 2. punktu.
2. Sākotnējā plūdu riska novērtējumā iekļauj vismaz šādus elementus:
 - a) upes baseina apgabala karte ar upju baseinu, apakšbaseinu un, attiecīgā gadījumā, piekrastes zonu robežām, norādot topogrāfiskos elementus un zemes lietojuma veidus;
 - b) iepriekš notikušo plūdu apraksts;
 - c) applūšanas procesu un to jutīguma pret izmaiņām apraksts, tai skaitā paliņu zonu kā dabiskas plūdu aiztures vai buferzonas nozīmes apraksts un plūdu izplatīšanās ceļi patlaban vai nākotnē;
 - d) to attīstības plānu apraksts, kas var izraisīt zemes lietojuma vai iedzīvotāju un saimnieciskās darbības objektu izvietojuma izmaiņas, rezultātā palielinot plūdu risku šajā zonā vai zonās uz augšu vai uz leju pa straumi;
 - e) novērtējums plūdu varbūtībai nākotnē, izmantojot hidroloģiskos datus, izvērtējot konkrēto plūdu veidu, paredzēto klimata pārmaiņu ietekmi un zemes lietojuma tendences;
 - f) prognoze par nākotnē iespējamo plūdu ietekmi uz cilvēka veselību, vidi un saimniecisko darbību, ņemot vērā ilgtermiņa attīstības tendences, arī klimata pārmaiņas.

5. pants

1. Pamatojoties uz 4. pantā paredzēto novērtējumu, upes baseinus, apakšbaseinus vai piekrastes zonas joslas iedala šādās kategorijās:
 - a) upes baseins, apakšbaseins vai piekrastes zonas josla, par kuru pieņemts lēmums, ka nepastāv vai ka nevarētu rasties būtisks plūdu risks, vai arī uzskata, ka iespējamā plūdu ietekme uz cilvēka veselību, vidi vai saimniecisko darbību ir pieļaujami maza;
 - b) upes baseins, apakšbaseins vai piekrastes zonas josla, par kuru pieņemts lēmums, ka pastāv vai ka varētu rasties būtisks iespējamo plūdu risks.
2. Novērtējums, kas paredzēts 1. punktā, attiecībā uz starptautiskiem upju baseiniem, apakšbaseiniem vai piekrastes zonas joslām iesaistītajām dalībvalstīm jāveic saskaņoti.

6. pants

1. Dalībvalstīs sākotnējo plūdu risku novērtē ne vēlāk kā trīs gados pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas.
2. Dalībvalstīs 1. punktā paredzēto novērtējumu pārskata un, ja nepieciešams, atjaunina ne vēlāk kā līdz 2018. gadam un pēc tam — reizi sešos gados.

III nodaļa Plūdu riska kartes

7. pants

1. Dalībvalstīs upes baseina apgabalu mērogā sagatavo plūdu kartes un indikatīvās plūdu nodarīto postījumu kartes (turpmāk — „plūdu riska kartes”) upju baseiniem, apakšbaseiniem un piekrastes zonas joslām, kas atbilst 5. panta 1. punkta b) apakšpunktam.
2. Plūdu kartēs norāda ģeogrāfiskās zonas, kas var tikt applūst šādos veidos:
 - a) plūdi, kas var notikt ar lielu varbūtību (iespējamās atkārtšanās periods ir 10 gadi);
 - b) plūdi, kas var notikt ar vidēji lielu varbūtību (iespējamās atkārtšanās periods ir 100 gadi);
 - c) plūdi, kas var notikt ar nelielu varbūtību (ārkārtas gadījumos).

Katram ar šā punkta pirmo daļu noteiktajam veidam norāda šādus raksturlielumus:

- a) paredzamais ūdens dziļums;

- b) plūsmas ātrums, kur nepieciešams;
 - c) zonas, kurās var notikt krasta erozija un sanešu plūsmas nosēšanās.
3. Indikatīvajās plūdu nodarīto postījumu kartēs norāda potenciālos ar plūdiem saistītos postījumus saskaņā ar 2. punktā noteiktajiem veidiem un nosaka šādus parametrus:
- a) potenciāli apdraudēto iedzīvotāju skaits;
 - b) potenciālie ekonomiskie zaudējumi zonā;
 - c) potenciālais kaitējums videi.

8. pants

1. Dalībvalstis nodrošina plūdu riska karšu sagatavošanu ne vēlāk kā 2013. gada 22. decembrī.
2. Šīs kartes pārskata un, ja nepieciešams, atjaunina ne vēlāk kā 2019. gada 22. decembrī un pēc tam — reizi sešos gados.

IV nodaļa **Plūdu riska pārvaldības plāni**

9. pants

1. Dalībvalstis upju baseinu apgabalu mērogā izstrādā un īsteno plūdu riska pārvaldības plānus upju baseiniem, apakšbaseiniem un piekrastes zonas joslām, kas atbilst 5. panta 1. punkta b) apakšpunktam, saskaņā ar šī panta 2. un 3. punktu.
2. Dalībvalstis nosaka konkrētu atbilstošu aizsardzības līmeni katram upes baseinam, apakšbaseinam vai piekrastes zonas joslai, koncentrējoties uz plūdu rašanās varbūtības un iespējamās ietekmes uz cilvēka veselību, vidi un saimniecisko darbību samazināšanu, ņemot vērā ar to saistītos aspektus: ūdens resursu apsaimniekošanu, augsnes izmantošanu, teritoriālpilnplānošanu, zemes lietojumu un dabas saglabāšanu.
3. Plūdu riska pārvaldības plānos iekļauj pasākumus, kuru mērķis ir sasniegt atbilstīgi 2. punktam noteikto aizsardzības līmeni.

Plūdu riska pārvaldības plānos iekļauj visus plūdu riska pārvaldības cikla posmus, īpaši koncentrējoties uz plūdu novēršanu, pretplūdu aizsardzību un sagatavotību, plūdiem un ņemot vērā konkrētā upes baseina vai apakšbaseina īpatnības.
4. Dalībvalsts īsteno plūdu riska pārvaldības pasākumi nedrīkst palielināt plūdu risku kaimiņvalstīs.

10. pants

1. Pirmajā plūdu riska pārvaldības plānā ietver elementus, kas minēti pielikuma A daļā. Plāna turpmākajā pārskatīšanā, kuru veic saskaņā ar 11. panta 2. punktu, aptver elementus, kas minēti pielikuma B daļā.
2. Trijos gados pēc plūdu riska pārvaldības plāna vai atjauninātā plāna publicēšanas dalībvalstis Komisijai iesniedz starpposma ziņojumu par plānoto pasākumu virzības gaitu.

11. pants

1. Dalībvalstis plūdu riska pārvaldības plānu sagatavo un publicē ne vēlāk kā 2015. gada 22. decembrī, un to īsteno no 2015. gada 23. decembra.
2. Plūdu riska pārvaldības plānu pārskata un atjaunina ne vēlāk kā 2021. gadā un pēc tam — reizi sešos gados.

12. pants

1. Upes baseina apgabaliem, kas pilnībā ietilpst vienas dalībvalsts teritorijā, šī dalībvalsts nodrošina viena vienota plūdu riska pārvaldības plāna izstrādi.
2. Dalībvalstis sadarbojas, lai starptautisku upes baseinu apgabaliem, kas pilnībā atrodas Kopienas teritorijā, izstrādātu vienu vienotu starptautisku plūdu riska pārvaldības plānu.

Ja šāda plāna nav, dalībvalstis izstrādā plūdu riska pārvaldības plānu, kas aptver vismaz tās starptautiskā upes baseina apgabala daļas, kas atrodas to teritorijā.
3. Ja starptautiska upes baseina apgabals plešas ārpus Kopienas robežām un ja tam nav izstrādāts plūdu riska pārvaldības plāns ar attiecīgās trešās valsts līdzdalību, dalībvalstis izstrādā plūdu riska pārvaldības plānu, kas aptver vismaz tās starptautiskā upes baseina apgabala daļas, kas atrodas to teritorijā.

V nodaļa

Saskaņošana ar Direktīvu 2000/60/EK, sabiedrības informēšana un iesaistīšana

15. pants

1. Pirmo plūdu riska karšu sagatavošanu un to turpmāku atjaunināšanu, kā minēts šīs direktīvas 8. pantā, veic saskaņīgi ar Direktīvas 2000/60/EK 5. panta 2. punktā paredzēto pārskatu izstrādi, un vajadzības gadījumā tās integrē minētajos pārskatos.
2. Pirmo plūdu riska pārvaldības plānu sagatavošanu un to turpmāku atjaunināšanu, kā minēts šīs direktīvas 10. pantā, veic saskaņīgi ar Direktīvas 2000/60/EK 13. panta

7. punktā paredzēto upes baseina apsaimniekošanas plānu pārskatu izstrādi, un vajadzības gadījumā tos integrē minētajos pārskatos.

3. Dalībvalstis nodrošina to, ka ieinteresēto personu aktīvā iesaistīšana atbilstīgi šīs direktīvas 14. pantam notiek saskaņoti ar ieinteresēto personu aktīvo iesaistīšanu atbilstīgi Direktīvas 2000/60/EK 14. pantam.

14. pants

1. Dalībvalstis dara sabiedrībai pieejamu sākotnējo plūdu riska novērtējumu, plūdu riska kartes un plūdu riska pārvaldības plānu.
2. Dalībvalstis nodrošina to, ka ieinteresētās personas aktīvi iesaistās IV nodaļā minēto plūdu riska pārvaldības plānu izstrādē, pārskatīšanā un atjaunināšanā.

VI nodaļa **Ieviešanas pasākumi un grozījumi**

15. pants

1. Komisija saskaņā ar 16. panta 2. punktā noteikto procedūru var apstiprināt tehnisko formātu datu pārnesei un apstrādei, ieskaitot statistiskos un kartogrāfiskos datus.
2. Komisija var, ņemot vērā pārskatīšanai un atjaunināšanai noteiktos termiņus un saskaņā ar 16. panta 2. punktā paredzēto procedūru, pielāgot 4. panta 2. punkta, 7. panta 2. un 3. punkta un pielikuma prasības zinātnes un tehnikas attīstībai.

16. pants

1. Komisijai palīdz saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 21. pantu izveidotā komiteja (turpmāk — „Komiteja”).
2. Ja ir izdarīta atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. panta noteikumus.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā paredzētais termiņš ir trīs mēneši.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

VII nodaļa **Ziņojumi un nobeiguma noteikumi**

17. pants

Sākotnējo plūdu riska novērtējumu, plūdu riska kartes un plūdu riska pārvaldības plānu dalībvalstis iesniedz Komisijai trīs mēnešos pēc to izstrādes pabeigšanas.

18. pants

Ne vēlāk kā 2018. gada 22. decembrī un pēc tam — reizi sešos gados Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas ieviešanu.

19. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības ne vēlāk kā [divus gadus pēc [...]] stāšanās spēkā]. Tās tūlīt dara Komisijai zināmu šo tiesību aktu tekstu un minēto tiesību aktu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

Kad dalībvalstis pieņem šos tiesību aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus galvenos tiesību aktus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

20. pants

Šī direktīva stājas spēkā [divdesmitajā] dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

21. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, [...]

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs
[...]*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
[...]*

Pielikums

Plūdu riska pārvaldības plāni

- A. Pirmā plūdu riska pārvaldības plāna elementi.
1. Atbilstīgi II nodaļai veiktā sākotnējā plūdu riska novērtējuma secinājumi.
 2. Plūdu riska kartes, kas sagatavotas saskaņā ar III nodaļu, un no tām izrietošie secinājumi.
 3. Saskaņā ar 9. panta 2. punktu noteiktā atbilstošā aizsardzības līmeņa apraksts.
 4. Atbilstošā aizsardzības līmeņa sasniegšanai nepieciešamo pasākumu apraksts, tai skaitā to pasākumu apraksts, kas veicami saskaņā ar 9. pantu, un to ar plūdiem saistīto pasākumu apraksts, kas veikti saskaņā ar citiem Kopienas tiesību aktiem.
 5. Veikto sabiedrības informēšanas pasākumu un ekspertiem pieprasīto atzinumu apraksts.
 6. Koordinācijas procesa apraksts starptautisko upju baseinu apgabaliem un koordinācijas pasākumu apraksts attiecībā uz Direktīvu 2000/60/EK; kompetento iestāžu saraksts.
- B. Atjauninātā plūdu riska pārvaldības plāna elementi.
1. Izmaiņas vai precizējumi pēc iepriekšējās plūdu riska pārvaldības plāna versijas publicēšanas, arī II, III un IV nodaļā paredzēto pārskatu rezultātu kopsavilkums.
 2. Atbilstošā aizsardzības līmeņa sasniegšanai veikto pasākumu virzības novērtējums.
 3. To pasākumu apraksts un izskaidrojums, kas paredzēti iepriekšējā plūdu riska pārvaldības plāna versijā, bet tomēr nav veikti.
 4. To papildu pasākumu apraksts, kas veikti pēc iepriekšējās plūdu riska pārvaldības plāna versijas publicēšanas.